

Inspiratiedocument BoekStartcoach

Op ieder consultatiebureau
een BoekStartcoach!

BoekStart
coach

Inleiding

De eerste 1000 dagen

De eerste 1000 dagen zijn van geweldig veel betekenis voor de verdere ontwikkeling van kinderen. Kinderen die als baby worden voorgelezen, pakken later zelf sneller een boekje en beleven meer plezier aan lezen. En als ze wat ouder zijn, plukken ze daar de vruchten van. Want kinderen die al vroeg worden voorgelezen zijn taalvaardiger, begrijpen teksten beter en hebben meer succes op school. Boeken zijn bij uitstek een middel om de taalomgeving van kinderen te verrijken, want boeken geven op een vanzelfsprekende manier aanleiding tot interactie tussen ouder en kind. Veel ouders realiseren zich alleen niet dat het heel zinvol is om baby's voor te lezen. Alle reden dus om voorlezen vanaf het allerprilste begin te stimuleren.

BoekStart en de BoekStartcoach

Het leesbevorderingsprogramma BoekStart van Kunst van Lezen is inmiddels niet meer weg te denken uit de Nederlandse bibliotheken. Uit [onderzoek](#)¹ blijkt dat kinderen van ouders die meedoen met BoekStart en hun baby al voor dat deze acht maanden oud is voorlezen, hoger scoren op taal. Al met vijftien maanden zijn er positieve effecten op de woordenschat gemeten. Volgens een aanbeveling uit het onderzoek moet BoekStart onder laagopgeleide ouders meer gepromoot worden en moet er op het consultatiebureau meer aandacht aan voorlezen en BoekStart gegeven worden.

Het is belangrijk om BoekStart aan alle nieuwe ouders aan te bieden en hen aan te moedigen om hun kinderen zo vroeg mogelijk boekjes en de Bibliotheek te laten ontdekken. Sommige ouders ervaren drempels om naar de Bibliotheek te komen, maar vrijwel alle gezinnen met jonge kinderen bezoeken het consultatiebureau. Met dit in gedachten is de BoekStartcoach ontwikkeld door de Bibliotheek Rivierenland en de Jeugdgezondheidszorg van STMR. Sinds 2016 is [de BoekStartcoach](#) onderdeel van het programma BoekStart. Met de BoekStartcoach is een intensivering en laagdrempelige interventie toegevoegd aan de werkwijze van BoekStart om zo meer (laagtaalvaardige) ouders te bereiken.

1 - Berg, H. van den & Bus, A.G., (2015). BoekStart maakt baby's slimmer, Stichting Lezen Reeks, Eburon

Het werk van de BoekStartcoach

De BoekStartcoach werkt op het consultatiebureau, heeft de beschikking over een collectie (baby)boekjes en kan de jeugdarts en -verpleegkundige ondersteunen door met ouders in gesprek te gaan. Ook biedt de BoekStartcoach een luisterend oor en gerichte voorleesondersteuning aan ouders. De BoekStartcoach, een getrainde professional die werkzaam is vanuit de Bibliotheek, maakt de verbinding tussen het consultatiebureau, de Bibliotheek en de gemeente. De BoekStartcoaches zijn ook werkzaam in de lokale bibliotheekvestigingen om ouders te adviseren, bijvoorbeeld tijdens vragenuren, voorleesuren of andere ouder-kindactiviteiten. Zo wordt de BoekStartcoach een vertrouwd gezicht en kan een band worden opgebouwd met ouder en kind. De BoekStartcoach pikt signalen van laaggeletterdheid op, bespreekt ze op een passend moment en is een schakel naar het Taalhuis.

Praktijkvoorbeelden

Inmiddels is op veel plekken ervaring opgedaan met de BoekStartcoach. De BoekStartcoach is door heel Nederland te vinden en is een onmisbare schakel op veel consultatiebureaus als het om de leesopvoeding van jonge kinderen gaat.

In dit inspiratiedocument vind je een aantal praktijkvoorbeelden over de aanpak en inzet van de BoekStartcoach in diverse gemeenten in het land. Je leest onder meer over een brede ketenaanpak, een nieuwe hybride manier van werken die is ontstaan en waardevolle gedegen voorbeelden van een gemeentelijke aanpak. Naast de stimuleringsubsidies vanuit Kunst van Lezen en Tel mee met Taal, slaan bibliotheken en gemeenten de handen ineen om de BoekStartcoach structureel lokaal in te zetten. De kracht van de BoekStartcoaches zit met name in de persoonlijke en laagdrempelige aanpak en het lokale karakter.

Impact van de BoekStartcoach

Bij bibliotheken ontstaat steeds meer de behoefte om hun maatschappelijke waarde te onderbouwen. De term impact komt vaker voor in beleidsnotities en publicaties. En bibliotheken willen ook graag richting (gemeentelijke) subsidieverstrekkingen zichtbaar maken welke verandering de diverse gefinancierde projecten daadwerkelijk in gang hebben gezet. In dit document is, naast de praktijkvoorbeelden, ook een impactbeschrijving van de activiteiten van de BoekStartcoach toegevoegd. Het gaat hierbij om de unieke toegevoegde waarde van de BoekStartcoach: alle effecten bij elkaar minus dat wat er sowieso al gebeurt.

Voor de inzet van de BoekStartcoach is ook een rekenmodel ontwikkeld. Dit rekenmodel vind je in de [Toolkit Exploitatie](#) op boekstartpro.nl. Verdere informatie over de inzet van de BoekStartcoach vind je op de [speciale pagina](#) hierover.

BoekStartcoach in Arnhem

Onderdeel van de ketenaanpak Samen voor Taal

In Arnhem is de BoekStartcoach onderdeel van de ketenaanpak Samen voor Taal. Onder deze noemer werkt een aantal organisaties in Arnhem samen aan een taalrijke thuisomgeving voor alle Arnhemse kinderen. Deze ketenaanpak is eigenlijk heel natuurlijk ontstaan, vertelt Niesje Meijeringh van ROZET Bibliotheek: 'De voorschoolse periode heeft de focus in Arnhem, in de eerste levensjaren van een kind kan je echt een verschil maken. Daarom is in 2018 in Arnhem gestart met de Taalrijke Thuisomgeving, een project met de focus op 0-6 jaar. Er is gebouwd aan een netwerk van voorzieningen rondom kinderen, hun ouders en taal.'

De organisaties ROZET, Stichting Pas, VGGM, Rijnstad, SPA, Skar, Partou en de gemeente Arnhem hebben de intentie uitgesproken om van de taalrijke thuisomgeving een gezamenlijke prioriteit te maken. Als verbeelding van de ketensamenwerking is een [praatplaat](#) ontwikkeld. Belangrijke onderdelen zijn het bouwen van een netwerk van voorzieningen rondom kinderen, ouders en taal, de BoekStartcoach, BoekStart in de kinderopvang, het [Woordenwinkeltje](#) (aansprekende bijeenkomsten voor peuters en hun ouders rondom een prentenboek) en scholing van professionals op het gebied van samenwerking met ouders.

Vervolg van de ketensamenwerking

Alle partners hebben het inzicht gekregen dat het bereiken van de ouders nog meer vraagt en hebben uitgesproken hier samen mee verder te willen. De BoekStartcoach blijkt een waardevolle manier om met ouders in contact te komen, omdat het consultatiebureau een plek is waar vrijwel alle ouders komen. Het project Taalrijke Thuisomgeving heeft inmiddels een vervolg gekregen in de vorm van het programma [Samen voor Taal](#): 0-6 jaar en verder. In dit programma wordt met alle partners gewerkt volgens de stapsgewijze aanpak [Thuis in Taal](#) van dr. Martine van der Pluijm. Er is meerjarensubsidie beschikbaar gesteld door de gemeente voor de uitvoer van Samen voor Taal en de gemeente is nauw betrokken als partner. De aanpak wordt sterk stedelijk aangestuurd en in stedelijk beleid geborgd, dit is echt een kracht.

BoekStartcoach op het consultatiebureau en in de Bibliotheek

Op dit moment zijn er in Arnhem drie BoekStartcoaches actief in de wijken Presikhaaf, Malburgen en Klarendal. De samenwerking rondom de BoekStartcoach is met de consultatiebureaus vastgelegd in een lokale samenwerkingsovereenkomst. Om de BoekStartcoach op te zetten is gebruik gemaakt van de stimuleringssubsidie van Kunst van Lezen.

In Presikhaaf zit het consultatiebureau in hetzelfde gebouw als de Bibliotheek, een pré omdat ouders zo snel en makkelijk kunnen worden doorverwezen. BoekStartcoaches Yvonne Albers en Joke Broekman zijn actief op het consultatiebureau maar ook zichtbaar aanwezig in de Front Office van de Bibliotheek, als vertrouwd gezicht. In de Front Office is speciale aandacht voor een warme ontvangst van ouders en kinderen.

Joke Menger is in Arnhem werkzaam als BoekStartcoach en voorleesconsulent BoekStart in de kinderopvang vanuit Rozet Onderwijs. De reacties van ouders op de BoekStartcoaches zijn positief en het levert mooie ontmoetingen op. BoekStartcoach Joke vertelt hoe zij een vader attendeerde op de mogelijkheden van voorlezen aan

baby's. Vader was helemaal verbaasd; 'Voorlezen aan baby's, kan dat al?!' Joke heeft hem laten zien welke babyboekjes er zijn en hoe je dit aanpakt. Enige tijd later trof Joke deze vader weer en kwam hij haar enthousiast tegemoet: 'Het werkt! Het werkt echt! Ik heb babyboekjes voorgelezen!'

Ook in Arnhem wordt ingezet op alternatieve dienstverlening in coronatijd, nu de BoekStartcoaches tijdelijk niet actief kunnen zijn op locatie. De BoekStartkoffertjes worden via het consultatiebureau uitgereikt aan ouders. In samenwerking met de collega's van Marketing en Communicatie zijn er posters, flyers en een filmpje gemaakt over de BoekStartcoach. De posters en flyers worden ook verspreid onder verloskundigenpraktijken en bij andere consultatiebureaus die (nog) niet met de BoekStartcoach werken.

Mijn Kinddossier

Er is in Arnhem onlangs een mooi nieuw idee ontstaan om de zichtbaarheid van de BoekStartcoach te vergroten. Het filmpje van de BoekStartcoach wordt toegevoegd aan het digitale [Mijn Kinddossier](#) van partner VVGM (GGD Gelderland-Midden). Niesje Meijeringh: 'Ouders kunnen inloggen op Mijn Kinddossier en krijgen zo informatie over de gezondheid, ontwikkeling, groei en opvoeding van hun kind van 0 tot 4 jaar. Met de toevoeging van het BoekStartcoach-filmpje komt de boodschap van de BoekStartcoach onder de aandacht bij nog meer ouders en ook bij de consultatiebureau medewerkers in de regio.'

Gouden tips

Investeer in een stevige fundering en bouw van daaruit met je partners verder; samen bereik je meer! Geef het de tijd; een lange adem is nodig om een ketenaanpak goed samen vorm te geven. Benut ieders natuurlijke rol en kracht en werk vanuit een gezamenlijke 'WHY'. Blijf niet wachten tot de 'ideale' setting er is; ontdek waar de energie zit en begin daar. Waar het niet direct stroomt, gaat het wellicht wel stromen op een later moment. Zorg dat alle lagen, zowel intern als extern, aangehaakt zijn en blijven op strategisch, tactisch en operationeel niveau. En: heb plezier met elkaar!

Aandacht voor meertaligheid en investeren in continuïteit en zichtbaarheid!

Niet alleen op het consultatiebureau zijn de BoekStartcoaches van Huis73 in Den Bosch zichtbaar, maar ook op de werkvloer tijdens de uitleenmiddag. Ook sluiten we soms aan bij een mamacafé of bij een koffie-ochtend voor ouders met jonge kinderen in een Brede School. Geen kans wordt onbenut gelaten om ouders van jonge kinderen te ontmoeten. Zoals bij alle Brabantse bibliotheken is ook bij Huis73 het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid het speerpunt, vertelt Marloes van den Berg van Huis73. Dat betekent ook echt een actieve houding om vooral ouders van jonge kinderen te bereiken, door vindplaatsen te benutten en ouders daadwerkelijk te ontmoeten.

De opstart van de BoekStartcoach is mogelijk gemaakt door de subsidie van Kunst van Lezen en van de gemeente. Al snel zag de gemeente hoe succesvol de aanpak van de BoekStartcoach is en heeft een vervolgsubsidie toegekend. Dat zorgde voor borging in het beleid en continuïteit in de werkzaamheden. De inzet van de BoekStartcoach heeft geleid tot meer 0-1 jarige leden van de Bibliotheek waarvan de ouders actief boekjes lenen; ruim een verdrievoudiging ten opzichte van het jaar daarvoor. Om ouders te blijven bereiken is een [inspirerende film](#) gemaakt, deze wordt afgespeeld op de dagdelen dat de BoekStartcoaches niet zelf aanwezig zijn. Aan deze film zijn ook overige talen toegevoegd toegevoegd om ook anderstalige ouders te informeren.

Meertaligheid

Er wordt door de BoekStartcoaches volop ingezet op het bereiken van anderstalige ouders. Tijdens de vele gesprekken met de ouders is er aandacht voor [meertaligheid](#), maar ook tijdens de voorleesbijeenkomsten en Babybieb-ochtenden in de bibliotheken. Regelmatig wordt er ook in het Engels en Spaans voorgelezen.

Babybieb online

De BoekStartcoaches bruisen van de ideeën. Na het eerdere zeer succesvolle peuter- en kleuter voorlezen en de BabyBieb-bijeenkomsten ging men niet stil zitten maar zoeken naar een hybride vorm. Tijdens de Corona periode heeft men nog online bijeenkomsten georganiseerd, maar daar was onvoldoende belangstelling voor. Dus zodra het kan gaan we weer fysieke bijeenkomsten organiseren.

Groeimeter

Ook is er een Groeimeter gemaakt. Op een echte meetlat kunnen ouders precies de ontwikkeling en behoefte van hun kindje volgen. De meetlat kunnen ouders ophangen in de kinderkamer. Ze zien welke ontwikkelingen hun kindje doormaakt, krijgen boekentips en zien ook nog aan welke activiteiten ze kunnen deelnemen. Er is ook een Groeimeter beschikbaar in het landelijke aanbod via de [BoekStartPro](#) [bestellijst](#).

BoekStartkoffertje ophalen

Omdat Huis73 de ouders van jonge kinderen wilde blijven voorzien van het BoekStartkoffertje zijn er speciale uurtjes gereserveerd waarin ouders op afspraak binnen een tijdslot toch het koffertje kunnen afhalen. Zodra de Bibliotheek zijn deuren weer mag openen, zullen ze met plezier ouders rondleiden en vertellen over de mooiste en leukste boekjes voor hun kindje. Tot die tijd blijft het mogelijk om een tijdslot te reserveren waarbij ouders naast het BoekStartkoffertje ook een verrassingstasje of gereserveerde boeken af kunnen halen.

Gouden tips

Investeer in continuïteit: ouders moeten de BoekStartcoach echt meerdere malen en op verschillende plekken tegenkomen. Dus een aantal succeservaringen en contactmomenten op verschillende locaties. Kijk vooral altijd naar wat er wel mogelijk is. Warm contact en persoonlijke aandacht; daar gaat het om!

BoekStartcoach in Kampen

De BoekStartcoach Thuis

In Kampen en IJsselmuiden is BoekStartcoach Irma Hollander van de Bibliotheek Kampen een vertrouwd gezicht, zowel in de Bibliotheek als daarbuiten. Ze geeft persoonlijk (lees)advies aan ouders van jonge kinderen. Tijdens de BoekStartcoach inloopsprekken kunnen ouders van jonge kinderen langskomen voor persoonlijk advies en een praatje. De BoekStartcoach informeert ouders ook over het Taalpunt, de VoorleesExpress en Kinderzwerfboek. Er is samenwerking met het consultatiebureau (GGD). De consultatiebureau medewerkster geeft de BoekStartbrief aan de ouders en verwijst hen vervolgens door naar de BoekStartcoach. De uitvoering is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de GGD en de Bibliotheek en de samenwerking wordt 2 keer per jaar geëvalueerd. Er is een meerjarige financiering voor de BoekStartcoach in Kampen vanuit gemeentelijke gelden van het Onderwijsachterstandenbeleid.

BoekStartcoach Thuis

In Kampen wordt ingezet op een verrijking van de huidige werkwijze vanuit het consultatiebureau en de Bibliotheek; de BoekStartcoach Thuis. BoekStartcoach Irma van de Bibliotheek Kampen gaat op huisbezoek. De jeugdverpleegkundigen enthousiasmeren (VVE) gezinnen voor een bezoekje van de BoekStartcoach. Met toestemming van de ouders wordt vervolgens een afspraak gemaakt voor een huisbezoek van de BoekStartcoach. BoekStartcoach Irma neemt altijd het BoekStartkoffertje, boekjes en informatiematerialen mee naar het gezin. De insteek is een positief gesprek met praktische tips, aansluitend bij het gezin.

BoekStartcoach Irma - de Bibliotheek Kampen: 'Bij een gezin met een baby laat ik babyboekjes zien, geef ik tips over hoe je die kan gebruiken en vertel ik bijvoorbeeld over de wekelijkse inloopochtenden in de bieb. Het is belangrijk om niet direct de diepte in te willen gaan en de tijd te nemen om het contact op te bouwen.' Wanneer ouders vervolgens de BoekStart inloopochtend bezoeken, is de BoekStartcoach ook daar aanwezig als vertrouwd gezicht. Daarnaast is Irma ook projectleider van de VoorleesExpress, zo kan ze gezinnen ook attenderen op de mogelijkheden van dit project.

In gesprek met ouders

Uitgangspunt van de BoekStartcoach Thuis is inzetten op een taalrijke thuisomgeving door praten en voorlezen, vooral in gezinnen waar dit niet vanzelf gaat. BoekStartcoaches worden [getraind](#) door Stichting Lezen, volgen verdiepende nascholing en hebben kennis van het signaleren en bespreekbaar maken van laaggeletterdheid. Er zijn verbindingen met de collega's van Educatie en Basisvaardigheden, om af te stemmen over hulpvragen van ouders en snel te kunnen schakelen en doorverwijzen. De uitdaging is om ook de latente leervraag/behoefte die ouders hebben tijdens gesprekken op te halen. Door het gesprek in de vertrouwde thuisomgeving te laten plaatsvinden ontstaat er meer rust en ruimte voor een vertrouwelijk gesprek.

Gouden tips

Draag zorg voor een getrainde BoekStartcoach, die werkzaam is vanuit de Bibliotheek. Zorg voor een meerjarenbegroting en -plan, neem de aanpak rondom de BoekStartcoach op in je lokale beleid. Betrek en informeer de gemeente. Formaliseer de samenwerking met de partners in een [samenwerkingsovereenkomst](#), pas de overeenkomst naar wens aan zodat de lokale samenwerking en accenten er goed in terugkomen.

Investeren in samenwerking en altijd kijken wat wél kan!

Wie (graag) leest, kan de wereld aan. Deze slogan staat centraal voor de Bibliotheek De Kempen en in alle vestigingen zie je dit terug, vertelt Nelleke van Eekert van de Bibliotheek De Kempen. De basis wordt gelegd bij de allerjongsten vanuit BoekStart, op allerlei manieren; BoekStarthoeken vol met boeken, BoekStart ontdekkoffers, BoekStart uurtjes waar jonge kinderen met hun (groot)ouders welkom zijn. Leerzaam en gezellig: een ontmoetingsplaats waarbij taal centraal staat, maar ook andere thema's voor de ouders aan de orde komen. Via een nauwe samenwerking met het consultatiebureau lukt het om heel veel ouders te bereiken. Via de jeugdverpleegkundigen wordt de uitnodiging voor een gratis lidmaatschap van de Bibliotheek en het BoekStartkoffertje uitgereikt aan ouders.

BoekStart inlooppuurtje met BoekStartcoach

De BoekStartcoach is aanwezig op het consultatiebureau maar ook tijdens het BoekStart inlooppuurtje in de Bibliotheek. Dan geeft ze ouders van jonge kinderen bruikbare tips en laagdrempelige adviezen. Ze helpt bij het kiezen van geschikte boeken, biedt een luisterend oor en laat bijvoorbeeld zien hoe je aan een baby voorleest.

Extern en intern verbinden

Naast het waardevolle externe deel van het werk weten de collega's in de Bibliotheek ook wat de BoekStartcoach doet. In de vestigingen van de Bibliotheek De Kempen wordt gewerkt met zogenaamde cirkels waarin ook altijd een contactpersoon voor de BoekStartcoach zit. Zo is er nauwe verbinding met de collega's van het Taalhuis en staat BoekStart maandelijks geagendeerd tijdens overleg. Je moet investeren in de samenwerking en verbindingen, je hebt elkaar nodig. Er wordt veel ingezet op het bereiken van de ouders; ook hier geldt dat je hier beter en sterker op kan inzetten samen met het team van je Bibliotheek en je partners.

Complimenten van de ouders

De BoekStartcoach signaleert dat bij sommige ouders voorlezen echt geen prioriteit heeft of dat ze (nog) niet weten hoe leuk en nuttig het is. Juist dat soort observaties maakt dat de BoekStartcoach vervolgens in gesprek gaat met de ouders. Het is belangrijk om ouders actief aan te spreken en in de gesprekken niet belerend te zijn, maar een positieve en stimulerende invalshoek te kiezen. Gesprekjes gaan bijvoorbeeld over het hoe en waarom bij voorlezen aan je baby, informatie over mediaopvoeding, er komt van alles voorbij. Nelleke merkt dat veel ouders zeker bij het 2e of 3e bezoek de BoekStartcoach op het consultatiebureau gaan herkennen en vooral waarderen. Het levert regelmatige mooie complimenten op van ouders!

Gouden tips

Wees zichtbaar en herkenbaar! De BoekStartcoach is een vertrouwd en ook bekend gezicht voor de ouders. Niet alleen is ze elke week aanwezig op het consultatiebureau, ze is ook aanwezig in de Bibliotheek én actief op social media (Facebook). Een [BoekStartcoach ansichtkaart](#) levert een bijdrage aan de zichtbaarheid en bekendheid. Op de ansichtkaart staat een foto van de BoekStartcoach met nadere informatie en een warme uitnodiging aan alle ouders. Ook een telefonische afspraak maken is mogelijk. Er is niet één manier om ouders te bereiken, juist de veelzijdigheid in de benadering is belangrijk.

De bakermat van de BoekStartcoach

De Bibliotheek Rivierenland stond aan de wieg van de BoekStartcoach; de aanpak is door hen bedacht en ontwikkeld samen met de Jeugdgezondheidszorg van STMR. Na een succesvolle pilot in Rivierenland is de aanpak BoekStartcoach in 2016 onderdeel geworden van het landelijke programma BoekStart van Kunst van Lezen. Sinds de pilot is in Rivierenland ingezet op doorontwikkeling van de aanpak en groei. Inmiddels zijn er 10 BoekStartcoaches actief in het grote werkgebied van de Bibliotheek Rivierenland.

Rijk team met diverse talenten

Frances Sopacua en Jos Boon zijn de BoekStartcoaches van het eerste uur in Rivierenland. Zij vertellen dat binnen de Bibliotheek Rivierenland een enthousiast en proactief team werkzaam is, met diverse talenten. Er is bijvoorbeeld een collega die muzikant en Muziek op Schoot docent is, onlangs is een nieuwe collega met een theaterachtergrond gestart, Jos is gespecialiseerd in baby- en kindergebaren; iedereen brengt iets eigens mee. Zo wordt er gewerkt vanuit verschillende invalshoeken en disciplines en inspireert en versterkt men elkaar. Iedere BoekStartcoach heeft zijn/haar unieke aanpak en voldoende bagage, competenties en expertise om het gesprek met ouders te voeren. Jos is trots op de intuïtieve, bevlogen en betrokken wijze waarop de BoekStartcoaches in Rivierenland in gesprek gaan met ouders; 'Authenticiteit in gesprekken is belangrijk, spreken vanuit je hart. Kijk wie je voor je hebt, leef je in en maak vanuit oprechte interesse contact met ouder en kind'.

Eerste 1000 dagen én de prenatale fase

BoekStartcoach Ron Strik vertelt over het belang van de eerste 1000 dagen van een kind; daar wordt de basis gelegd voor de (taal)ontwikkeling. De rol van de ouder daarbij is cruciaal. Vanuit die gedachte is Ron gaan inzetten op het versterken van niet alleen de samenwerking met het consultatiebureau, maar ook de samenwerking met de verloskundigenpraktijken. BoekStartcoach Ron levert bijvoorbeeld een bijdrage aan voorlichtingsbijeenkomsten voor (aanstaande) ouders waar hij hen informeert en enthousiasmeert over taalstimulering van het jonge kind en hun eigen belangrijke rol hierin. Aanstaande ouders zijn zeer ontvankelijk voor informatie en tips, ook als het gaat om taalontwikkeling van hun kindje en hun rol daarin. In de prenatale fase kunnen aanstaande ouders hiervan al bewust worden gemaakt en zelf al aan de slag gaan. De [handleiding Hoor je mij?](#) biedt inspiratie waar BoekStartcoach Ron ook op voortborduurde in Rivierenland.

Praat mee

BoekStartcoach Frances Sopacua vertelt dat in Rivierenland 'Praat Mee' in ontwikkeling is; een reeks van bijeenkomsten voor (anderstalige) moeders. Centraal staat het samen op informele wijze praten en uitwisselen: *Wat wil je bereiken? Wat zijn je dromen?* Gedurende 20 weken gaat een groep van ca. 10 moeders aan de slag met elkaar onder begeleiding van Bibliotheek Rivierenland in samenwerking met het ROC Tiel. In de loop van de 20 weken wordt ook een link gelegd naar passend vervolgaanbod en het warm houden van de opgebouwde contacten met de ouders. Er wordt tijdens de bijeenkomsten opvang geregeld voor de kinderen, zodat ouders de bijeenkomsten ongestoord kunnen volgen. 'Praat Mee' sluit aan bij de Gezinsaanpak. Frances: 'Het gaat om de individuele ouder zien en horen, elkaar leren kennen en maatwerk bieden passend bij de leervragen en behoeften.' Frances kan als BoekStartcoach ouders toeleiden naar deze bijeenkomsten en is zelf betrokken bij de organisatie en ontwikkeling hiervan.

Interne en externe verbindingen

Inzetten op goede interne en externe verbindingen op strategisch, tactisch en operationeel niveau is essentieel geven Jos, Frances en Ron aan. Elkaar weten te vinden, van elkaar weten wat je doet, netwerken, samenwerken en de krachten bundelen. De Bibliotheek Rivierenland zet in op deze verbindingen vanuit de Gezinsaanpak, waar de BoekStartcoach onderdeel van is. Het is belangrijk dat de ervaringen uit de praktijk ook richting strategisch/managementniveau doorvloeien en vice versa. Draagvlak en wederkerigheid (op alle niveaus) zijn voorwaarden om de aanpak tot bloei te laten komen.

Succesfactoren

De Bibliotheek Rivierenland is gewend om zelf te ontwikkelen en de 'boer op te gaan' met het aanbod; netwerken en het goede verhaal vertellen! Het is waardevol om ervaringen delen en krachten te bundelen, zowel lokaal, provinciaal als landelijk. De BoekStartcoaches van de Bibliotheek Rivierenland delen hun ervaringen en expertise ook als ervaringsdeskundigen tijdens de trainingen en nascholingsbijeenkomsten BoekStartcoach van Kunst van Lezen.

De Bibliotheek Rivierenland heeft haar voelsprietten ook uitstaan voor kansrijke aanpakken elders die lokaal vertaald en ingezet kunnen worden. Zo is er contact gelegd met [dr. Martine van der Pluijm](#). Haar stapsgewijze aanpak Thuis in Taal is inspirerend, met een mooie visie op ouderpartnerschap en het bieden van een taalrijke omgeving aan jonge kinderen. Ook [Actief Ouderschap](#) biedt goede handvatten.

Gouden tips

Blijf jezelf uitdagen en ontwikkelen; zet in op een duurzame aanpak samen met je collega's en partners. Je hebt elkaar nodig; benut elkaars kennis en expertise, creativiteit en talenten. Neem de tijd om de aanpak en samenwerking op te bouwen en verder te professionaliseren. Deel als BoekStartcoach met je collega's en je partners wat je meemaakt in de praktijk; zowel de successen als de hobbels, zowel de kansen die je ziet als de uitdagingen die je tegenkomt. Door te delen kan je samen groeien en ontwikkelen.

BoekStartcoach in Rotterdam

Aansluiting bij gemeentelijk beleid

In Rotterdam krijgen ouders de BoekStartbon vanuit de gemeente al uitgereikt bij de aangifte van hun kind. De diverse vestigingen van de Bibliotheek Rotterdam organiseren zogenaamde [Slimme Baby bijeenkomsten](#). In een informele sfeer ontmoeten ouders elkaar, wisselen ze informatie uit, terwijl hun jonge kind lekker kan rondkruipen en spelen. De medewerker van de Bibliotheek leest voor en introduceert spelenderwijs heel veel verschillende boekjes. Daarnaast is gestart met de inzet van de BoekStartcoach. Op maar liefst 10 vestigingen van het Centrum voor Jeugd & Gezin (CJG) is de BoekStartcoach één keer per week aanwezig. 'Die extra aandacht voor baby's en peuters heeft een verdubbeling van het aantal leden in de leeftijdscategorie 0-2 jaar opgeleverd!' vertellen Gerdine Brans en Winnie Hoozenboom van de Bibliotheek Rotterdam.

Er is gekozen voor de wijken waar dit het meest nodig is: wijken waar veel laaggeletterde ouders wonen. Toen de Bibliotheek Rotterdam de BoekStartcoach introduceerde bij het CJG was men direct overtuigd van de meerwaarde. Ook voor de gemeente paste de aanpak heel goed bij reeds ingezette koers. Taal en hechting waren de speerpunten in het gemeentelijk beleid voor kinderen van 0-6 jaar.

Peuterconsulent ook werkzaam als BoekStartcoach

In Rotterdam bestaat ook de functie Peuterconsulent. Peuterconsulenten zijn in dienst bij de Centra voor Jeugd & Gezin en tevens werkzaam als BoekStartcoach. Alle onderwerpen komen aan bod in vele gesprekken met de ouders: gelijke kansen creëren, de rol van de ouder bij de taalontwikkeling, een rijke taalomgeving, vroeg starten met Nederlands leren door je kind naar de voorschool te laten gaan. De speciaal aangestelde en opgeleide Peuterconsulent is uitstekend op de hoogte van alle ins en outs rondom taal, woordenschat én voorleesochtenden in de Bibliotheek.

Alternatieve dienstverlening gedurende corona

Rotterdam koos direct na de uitbraak van corona voor een [hybride](#) vorm van dienstverlening. Ze zagen al vrij gauw dat ze ouders op een andere wijze aan zich moesten binden. In afstemming met het CJG is besloten om de BoekStartkoffertjes op het consultatiebureau te laten uitreiken door de medewerkers van het CJG. De BoekStartcoach van de Bibliotheek is BoekStartspreekuren gaan houden. Tijdens de spreekuren kunnen ouders vragen stellen over alles rondom taal, boeken en voorlezen. Ook maakten ze een informatief [filmpje](#) over vroeg starten met voorlezen, de Bibliotheek en BoekStart. Er zijn grote posters en kaartjes gemaakt voor op het consultatiebureau met de contactgegevens, informatie over het spreekuur en de QR-code naar het filmpje.

Men hoopt snel weer als vanouds op locatie te kunnen werken. Zoals het CJG het stellig heeft verwoord: 'Wat een gemis en wat jammer dat de BoekStartcoach nu vanwege de coronamaatregelen tijdelijk niet meer op het consultatiebureau aanwezig kan zijn!'

Succesfactoren

Inzetten op goede communicatie is cruciaal. In Rotterdam is een communicatietraining georganiseerd. Ouders op de juiste wijze benaderen en aanspreken is enorm belangrijk, laagdrempeligheid en een open houding zijn kernbegrippen. Een extra communicatietraining over omgaan met laagtaalvaardige ouders is ook onderdeel van de deskundigheidsbevordering voor BoekStartcoaches in Rotterdam.

Ook interne communicatie krijgt de aandacht. Alle teams zijn goed geïnformeerd door de specialisten Educatie die vanuit de Bibliotheek dit project coördineren. Ook de Front Office moet op de hoogte zijn van alles wat de BoekStartcoach doet; immers zijn zij in de Bibliotheek het eerste aanspreekpunt voor veel ouders.

Daarnaast is de intensieve en nauwe samenwerking met het CJG een voorwaarde voor succes. Er is in Rotterdam veel draagvlak bij het management van het CJG. Direct bij het voeren van de eerste gesprekken over de inzet van de BoekStartcoach was er een gezamenlijk belang dat werd gevoeld. Inzetten op persoonlijk contact met het consultatiebureau is belangrijk. Korte lijnen, elkaar op de hoogte houden; contacten warm houden levert veel op.

Gouden tips

De Bibliotheek Rotterdam werkt met haar partners aan de door de gemeente geformuleerde speerpunten: [taal en ontwikkeling](#). Zoals op de website van gemeente Rotterdam staat: *Voorkomen is beter dan genezen. De activiteiten uit het taalbeleid helpen te voorkomen dat ouders taalachterstanden doorgeven aan hun kinderen. Het is belangrijk om zo vroeg mogelijk te signaleren of ouders moeite hebben met taal.*

Zoek samenwerking met de gemeente, ken de (lokale) speerpunten goed en kijk wat je met erkende interventies kunt bijdragen. In Rotterdam wordt ingezet op de doorgaande lijn van BoekStart en de Bibliotheek *op school*. Daar past de uitbreiding van de BoekStartcoach en de Rotterdamse variant met de Peuterconsulent naadloos in.

BoekStartcoach in De Bieb voor de Zaanstreek

Drempelverlaging, intensieve samenwerking met de GGD loont!

'Laagopgeleide ouders komen niet uit zichzelf naar de Bibliotheek. De Bibliotheek is te talig, en heeft daarmee een te hoge drempel.' Dit was een bewustwording van de De Bieb voor de Zaanstreek en de GGD, vertelt Mariëtte Zon van de Bieb voor de Zaanstreek. De Bibliotheek en de GGD zijn gaan samenwerken met het gezamenlijke doel om alle ouders in het werkgebied van het consultatiebureau en de Bibliotheek te bereiken. Er was al sprake van goed inhoudelijk overleg van alle partijen met de gemeente. Dat ging over onderwijs en kinderopvang en leidde tot een verdieping van BoekStart, namelijk het besef over de urgentie en meerwaarde van de inzet van de BoekStartcoach. Resultaat: een aanvullende subsidie voor het aanstellen van extra BoekStartcoaches in de achterstandswijken. De GGD communiceerde hier ook zelf over naar ouders via hun [website](#). De Bibliotheek zet ook communicatie via [social media](#) in.

Alledaagse praktijk

Bij signalering van problemen in de taalontwikkeling wordt door de consultatiebureau medewerkers letterlijk tegen ouders en kinderen gezegd: 'Ga eens naar de BoekStartcoach!'. Eigenlijk is de werkwijze simpel en duidelijk. De arts of verpleegkundige ziet dat men te maken heeft met een goed opgeleide BoekStartcoach die weet waar zij over praat en weet hoe zij ouders moet benaderen. Alle BoekStartcoaches hebben een communicatietraining gevolgd.

De BoekStartcoach praat met ouders over het belang van voorlezen voor de taalontwikkeling, interactie met je kindje en het goede moment om te starten met voorlezen. Ook is er altijd een passende collectie boekjes aanwezig; het zwart/wit babyboekje ligt altijd klaar. Niet alleen ouders zijn verbaasd over de mogelijkheden, ook de assistente op het consultatiebureau reageerde verrast op het effect van juist dit boekje.

Gouden tips

Aandacht voor meertaligheid, laat zien dat voorlezen in de thuistaal mag! Er is een folder van De Bieb over voorlezen in vijf verschillende talen en activiteiten die interessant zijn voor ouders. Het is van belang dat de BoekStartcoaches in ieder geval redelijk Engels spreken. Dat blijkt handig om goed te kunnen communiceren met anderstalige ouders die ze ontmoeten. De aanwezige kennis over het belang van Meertaligheid wordt door de BoekStartcoaches in de praktijk gebracht.

Op veel plekken wordt gewerkt met informatiefilmpjes voor ouders, zo ook in Zaandam. Het informatiefilmpje van Zaandam is zonder geluid, er zijn al geluiden genoeg op het consultatiebureau. Laat het beeld het verhaal vertellen! De boodschap van de BoekStartcoaches is ook in de coronaperiode van werken op afstand nog zichtbaar: er draait een voorlichtingsfilm over het belang van voorlezen op het tv-scherm op het consultatiebureau.

Mediaopvoeding

De BoekStartcoaches hebben ook parate kennis over het inzetten van verantwoorde media. Ze geven praktische tips en voorlichting aan ouders over [de mediaopvoeding](#) van jonge kinderen. Direct laten zien op de iPad wat je vertelt, bleek een fijne werkwijze.

Vanzelfsprekend werd het BoekStartkoffertje vaak al uitgereikt op het consultatiebureau. Met daarbij de uitnodiging aan de ouders om eens langs te komen tijdens de speciale *Boekplezier uurtjes* in de Bibliotheek. Als ouders hun kind lid willen maken van De Bieb, worden zij altijd persoonlijk geholpen en rondgeleid, óók tijdens de zogeheten 'selfservice-uren'.

Een heldere visie is cruciaal!

‘Een heldere visie is cruciaal’: deze quote van directeur-bestuurder Geja Olijnsma van de Bibliotheek Venlo staat in de landelijke brochure [Lezen lokaal verankeren](#). Het voorstel om met de BoekStartcoach te starten op het consultatiebureau en daarnaast ook intensief inhoud te geven aan BoekStart in de kinderopvang bleek dé manier om in Venlo zoveel mogelijk ouders van jonge kinderen te bereiken. Het intensief gezamenlijk voorbereide projectplan werd beloond met een subsidie voor een periode van drie jaar. Dat plan en de bijbehorende financiering betekende duurzaamheid; niet iets eenmaligs neerzetten maar starten, verbinden en uitbouwen. Eén van de drie Venlose BoekStartcoaches vertelt over het grote bereik: ‘Ook de ouders uit de omliggende dorpen komen naar het consultatiebureau in Venlo. Er is een speciaal BoekStart spreekuur in de Bibliotheek. En we werken ook met BoekStart in de kinderopvang!’

Proactieve benadering

In Venlo wordt een proactieve benadering gehanteerd door de BoekStartcoaches. Het mooiste is het één op één contact, zegt Petra Delhez van de Bibliotheek Venlo. Gedurende de coronaperiode is flexibiliteit getoond en is men uitgeweken naar alternatieve locaties. Aan het begin van de coronaperiode ging er heel veel dicht: behalve het Kringloopwarenhuis en de Kledingbank. Juist die twee plekken die nog wel open waren grepen de BoekStartcoaches aan om ouders te kunnen bereiken en (op veilige afstand) te ontmoeten. En er is ook een samenwerking met de moskeeën gestart. Zij helpen met vertalen van passende informatie in het Arabisch en Turks én met het voorlezen in deze twee talen: hiermee worden nog meer ouders bereikt.

In Limburg wordt gewerkt met het [BoekStart trommeltje](#). Een groot succes en rondom dit BoekStart trommeltje werd ook een actie in samenwerking met de Voedselbank georganiseerd. Ouders konden op vertoon van een voucher bij de Voedselbank het trommeltje met mooie inhoud ophalen. Een actie die ook aansluit bij de lokale Gezinsaanpak, waarbij het bereiken van zoveel mogelijk laagtaalaardige ouders voorop staat.

In Venlo leert men steeds bij: in het begin stond op de waardebon: wat moet je doen om lid te worden? Inmiddels wordt dit anders geformuleerd: hoe word je lid? Dat klinkt een stuk vriendelijker en duidelijker, de taal en toon in je communicatie uitingen zijn belangrijk.

Wederkerigheid is ook een begrip dat op de agenda staat: minimaal 1 keer per kwartaal is er intern overleg met alle betrokkenen bij het project de BoekStartcoach. Ook de Taalhuiscoördinator is hierbij aanwezig. Men signaleert en adviseert elkaar en wisselt uit over wat men in de werkpraktijk tegenkomt. Vanzelfsprekend altijd met inachtneming van de privacy.

Waardering vanuit JGZ

De inzet, aanwezigheid en de grote inhoudelijke kennis van de BoekStartcoaches wordt opgemerkt en zeer gewaardeerd door de JGZ. Dat wordt ook teruggekoppeld aan de gemeente. Vanuit de professionals van het consultatiebureau worden ouders ook daadwerkelijk doorverwezen naar de BoekStartcoach. De voorlichting over spraak- en taalontwikkeling is overgedragen aan de BoekStartcoach. De Bibliotheek Venlo heeft samen met de JGZ een mooi [filmpje](#) gemaakt met een impressie van deze samenwerking.

Succesfactoren

Drie keer is scheepsrecht: de BoekStartcoach spreekt ouders op het consultatiebureau, verwijst hen dan naar het BoekStartspreekuur in de Bibliotheek en nodigt hen uit voor de BoekStartbaby- en peuteractiviteiten. Daar treffen ouders dan steeds dezelfde vertrouwde gezichten, dit werkt goed.

Het is belangrijk om te kunnen meebewegen met de diverse partners. Dat is nodig, want iedereen heeft eigen specifieke wensen maar omdat vanuit een gezamenlijke aanpak is gestart, is de stip op de horizon voor iedereen duidelijk.

Een meerjarig financieringsmodel is ook zeker een succesfactor: weten dat je drie jaar lang de beschikking hebt om VVE gelden in te zetten voor een dergelijke waardevolle inhoudelijke interventie geeft rust en een fundering om op verder te bouwen.

Gouden tips

Ga voor structurele samenwerking met alle partners rondom het jonge kind. Dat heeft zoveel meerwaarde dan eenmalige acties. Je moet zichtbaar zijn, proactief en dus overal aanwezig zijn waar ouders van jonge kinderen komen. Kijk ook naar alternatieve vindplaatsen: de Kledingbank, Voedselbank, een Kringloopwarenhuis. Stem je programmering in de Bibliotheek ook geregeld af op ouders van jonge kinderen in de leeftijd 0-4 jaar. Ouders hebben echt voorbeelden nodig over hoe ze het voorlezen, zingen en praten over boekjes moeten aanpakken! Ouders denken vaak ten onrechte dat hun kind niets met boekjes heeft. Zorg ook voor een collectie anderstalige boekjes en stimuleer het voorlezen in de thuistaal.

De Hybride BoekStartcoach

Nu de BoekStartcoaches vanwege de coronamaatregelen helaas op de meeste plekken tijdelijk niet welkom zijn op het consultatiebureau, vraagt het om alternatieve (veelal digitale) dienstverlening in te richten om ouders te blijven informeren over het belang van voorlezen.

Filmpjes en QR-codes

Tijdens een brainstorm tussen Stichting Lezen en de Bibliotheek Rivierenland is het idee ontstaan om de BoekStartcoach filmpjes te laten opnemen gericht aan ouders, met informatie over voorlezen aan jonge kinderen. Voor ieder filmpje is een QR-code aangemaakt die linkt naar het filmpje. De QR-code wordt aan de BoekStartkoffertjes gehangen die met toelichting worden uitgedeeld via de consultatiebureaus. Het initiatief heeft [een vervolg](#) gekregen; inmiddels zijn ook alle BoekStartkoffertjes die in de Bibliotheek Rivierenland worden uitgereikt allemaal voorzien van een QR-code die linkt naar een aangepast filmpje met informatie over de bibliotheek, voor iedere vestiging een eigen herkenbaar beeld. De Bibliotheek Rivierenland werkt momenteel ook aan boekenleggers met een QR-code en bijbehorende nieuwe filmpjes.

Digitaal contact houden

Op diverse plekken in het land wordt sinds de coronacrisis ingezet op alternatieve vormen van contact onderhouden met ouders, bijvoorbeeld middels een telefonisch of digitaal spreekuur (beeldbellen). Ook WhatsApp wordt ingezet als communicatiemiddel, met de mogelijkheden tot appen, chat-service, beeldbellen en het versturen van ingesproken berichten en filmpjes.

Hybride BoekStartcoach in Hoeksche Waard

De Bibliotheek Hoeksche Waard zet evenals de Bibliotheek Rivierenland in op een hybride variant van de BoekStartcoach. Er wordt samen opgetrokken in een pilot van Stichting Lezen, de Bibliotheek Rivierenland, de Bibliotheek Hoeksche Waard en de POI.

Xenia de Graaf van de Bibliotheek Hoeksche Waard vertelt dat het inzetten van filmpjes ook na de coronaperiode een waardevolle aanvulling op het werk van de BoekStartcoach op de locaties kan blijven. De Bibliotheek Hoeksche Waard heeft een groot werkgebied en de BoekStartcoach kan niet elk moment aanwezig zijn op locatie, maar blijft

door middel van de filmpjes en beeldtaal zichtbaar op de consultatiebureaus. De 'blended' variant van zowel fysieke aanwezigheid als digitale zichtbaarheid draagt bij aan het vergroten van het bereik. De Bibliotheek Hoeksche Waard heeft de filmpjes zelf opgenomen. Ter voorbereiding hebben ze een 'bootcamp' cursus video maken gevolgd bij Probiblio. Een collega van Marketing & Communicatie met ervaring met film en editen is betrokken bij het proces. Inmiddels zijn er 4 filmpjes opgenomen waarvan 1 introductiefilmpje van BoekStartcoach Colinda de Jongh.

Succesfactoren

De goede samenwerking in de pilot Hybride BoekStartcoach met Stichting Lezen, de Bibliotheek Rivierenland, de Bibliotheek Hoeksche Waard en de POI is een succes, het bruist van ideeën en enthousiasme. Alle ervaringen van de pilot Hybride BoekStartcoach zullen naar verwachting in de zomer 2021 landelijk gedeeld worden.

Het is belangrijk dat de BoekStartcoach het juiste profiel heeft en de [basistraining](#) van Kunst van Lezen heeft gevolgd. BoekStartcoach Colinda de Jongh van de Bibliotheek Hoeksche Waard is een vaste waarde; een warme en toegankelijke persoonlijkheid en ze heeft de kennis en competenties om het goede gesprek met ouders te voeren.

Gouden tips

Verken de (nieuwe) digitale wegen! Maak gebruik van wat er landelijk al beschikbaar is gesteld, zoals het [filmscript en de leidraad](#). Betrek waar mogelijk een Marketing & Communicatie collega bij het maken van de filmpjes. En: heb vooral ook plezier bij het maken van de filmpjes, oefening baart kunst en al doende leer je! Houd ook de gemeente aangehaakt en betrokken, informeer hen over nieuwe ontwikkelingen en (alternatieve) dienstverlening.

Impact van de BoekStartcoach

Impactmanagement: meer dan meten en weten

Bij bibliotheken ontstaat steeds meer de behoefte om hun maatschappelijke waarde te onderbouwen. De term Impact komt vaker voor in beleidsnotities en publicaties. En bibliotheken willen ook graag richting (gemeentelijke) subsidieverstrekkingen zichtbaar maken welke verandering de diverse gefinancierde projecten daadwerkelijk in gang hebben gezet.

Impactmeting BoekStartcoach

De impact van een organisatie is de verandering, op een individu of groep, die ontstaat door de activiteiten van de organisatie, in dit geval dus de activiteiten van de BoekStartcoach. Het gaat hier om de unieke toegevoegde waarde van de BoekStartcoach: alle effecten bij elkaar minus dat wat er sowieso al gebeurt.

In het schema op de volgende pagina zoomen we in op de verandering die de inzet van de BoekStartcoach op lange en korte termijn beïnvloedt. Wat is het beoogde effect op lange termijn en wat zijn de concretere effecten op korte(re) termijn? We kijken naar de diverse stakeholders: gezinnen, gemeenten, alle professionals rondom het jonge kind en bibliotheken. De activiteiten die de BoekStartcoach

organiseert, initieert en uitvoert door zichtbaar aanwezig te zijn op het consultatiebureau zijn klein, groot, fantasierijk, gecontroleerd, verantwoord maar altijd meebewegend met én ten dienste van de ouders en hun jonge kinderen. En dan vooral kinderen voor wie voorlezen, een taalrijke thuissituatie of een kansrijke eerste duizend dagen niet vanzelfsprekend zijn. Het beoogde effect op lange termijn is dan ook om kinderen gelijke kansen te bieden. Een aantal opbrengsten zijn reeds eerder beschreven in het document [De meerwaarde van de BoekStartcoach](#).

De aanwezigheid van de BoekStartcoach in een gemeente reikt verder dan de concreet geformuleerde doelen van dit programma want het werkt door in vele (zichtbare en onzichtbare) aspecten van alles en allen die te maken hebben met de taal- en leesontwikkeling van het jonge kind. We willen met dit schema een bijdrage leveren aan het formuleren van haalbare doelen, het maken van keuzes en het onderbouwen van de vele werkzaamheden die de BoekStartcoach uitvoert. Het schema kan helpen bij het prioriteren van de juiste maatschappelijke doelstellingen en bij het kiezen van die activiteiten die de beoogde verandering voor ouders van jonge kinderen.

Hoger effect

Wat is de gewenste lange termijn verandering?

Effect

Wat is de gewenste korte termijn verandering?

Output

Wat levert een activiteit (direct) op?

Activiteit

Wat doe je?

Ieder kind gelijke kansen

1. Een taalrijkere thuisomgeving

2. Gezinnen bekender maken met de Bibliotheek en het aanbod

3a. Bewustwording vergroten bij professionals en de Bibliotheek als het gaat om effect 1 en 2. Bevorderen dat zij het zelf actiever uitdragen en beter doorverwijzen.
3b. Meer draagvlak creëren bij deze groep, hen ambassadeurs maken

4. De gemeente ziet de Bibliotheek steeds meer als een onmisbare schakel in het netwerk rondom het jonge kind

Relevante onderzoeken en rapportages:

- [Bibliotheekmonitor VVE \(2019-2020\)](#)
- [Evaluatie BoekStartcoach door Qrius \(2019\)](#)
- Monitor BoekStartcoach (in ontwikkeling)
- [Meer voorlezen, beter in taal \(2021\)](#)
- [Onderzoek: BoekStart maakt baby's slimmer \(2015\)](#)
- [Het BoekStartkoffertje: bekendheid, bereik en waardering \(2018\)](#)
- [Het belang van voorbeeldgedrag \(2019\)](#)
- [Leesmonitor, met meer onderzoek naar voorlezen en de rol van ouders thuis](#)

Randvoorwaarden

financiën, goed opgeleide BoekStartcoach, materialen, landelijke doorontwikkeling en ondersteuning, medewerking + samenwerking partners, borging in beleid.

Voorlichting geven

Activiteiten aanbod voor gezinnen

Interactie met ouders

Voorbeeldgedrag (modeling)

Deskundigheidsbevordering

Inzetten van 'hybride' communicatie middelen

Netwerken

Probleem

'Al voordat kinderen naar de basisschool gaan, zijn er meetbare en aanhoudende verschillen in vaardigheden tussen de verschillende sociaaleconomische groepen. Kinderen van ouders met een lager inkomen of opleidingsniveau presteren minder goed op het gebied van taal en rekenen dan kinderen van ouders met een hoger inkomen of opleidingsniveau. Deze verschillen verdwijnen niet gedurende hun jeugd en schooltijd. Er ontstaat een ongelijkheid in de (taal)ontwikkeling. Kinderen hebben hierdoor ongelijke kansen in de maatschappij en kunnen zich niet voldoende ontplooiën. Dit leidt tot taalachterstanden en een grotere kloof in de samenleving.'
(bron: [CPB - Ongelijkheid van het jonge kind](#))

Doelgroep

Wie zijn de belangrijkste stakeholders bij dit probleem?

1. Gezin
2. Professionals/intermediairs rond het jonge kind (consultatiebureau personeel, verloskundigen praktijk, babyspecialist, kraamzorg, logopedist, peuterconsulent)
3. Gemeente
4. Bibliotheek

Contact

Informatie, tools, nieuws en updates over BoekStart en de BoekStartcoach vind je via www.BoekStartPro.nl en de biebtobiebgroepen [BoekStart](#) en [BoekStartcoach](#).

Heb je een vraag naar aanleiding van dit inspiratiedocument of wil je iets delen? Plaats het op biebtobieb of mail naar info@boekstartpro.nl

Colofon

Deze publicatie is in opdracht van Kunst van Lezen samengesteld door Samenwerkende POI's Nederland (SPN).

Tekst:	Gonny Apol en Linda Voortman (SPN)
Eindredactie:	Julienne van den Heuvel (Stichting Lezen)
Vormgeving:	Ingrid de Jong (Cubiss)

Met dank aan alle bibliotheken die we gesproken hebben en die hun ervaringen hebben gedeeld.

Juni 2021

Copyright © Stichting Lezen & SPN 2021